

Luonddufága 4. Ceahkki

Gealbomihttomearit Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit	Oahppanulbmilat	Fáddá/ Girjjit/ oahpponeavvut
<p>Imaštallat, jearahit ja ráhkadit hypotesaid ja suokkardit dáid gávdnan dihtii vástádusaid.</p> <p>Geavahit tabeallaid ja govvošiid organiseret dieđuid, ráhkadit čilgehusaid dieđuid vuođul ja ovdanbuktit gávdnosiid.</p>	<p>Diehttit makkár eallin lea ovttá jogažis sin lagašbirrasis.</p> <p>Oahppat divrriid ja šattuid namaid sámegillii ja dárogillii.</p> <p>Oahppi máhtta čilget mii lea erohus daid gaskal.</p> <p>Oahppat plánet ja gárvánit olgoskuvlii meahcis.</p>	<p>Gihpa: Eallin čázis. Gaia 3, jorgalan Sissel Gaup</p> <p>Vuolgot meahccái: luoddu- ja divrenamahusait. Haldis Balto</p> <p>Geahččat govaid: dábálaš čáhce-ealániid mearridanskovvi. Sárgut govaid ja ohcat dieđuid: ealániid iešvuođat Ráhkadit dutkanraporta vuosttaš oasi: ávdnasiid, maid áiggun bargat, hypotesa</p> <p>Čakčabeaivi: Jogaš biotohpa - Eallin jogažis.</p>

<p>Suokkardit luondduguovllu ja ságaškuššat guovllu guoddevaš geavaheami birra.</p> <p>Ávkkástallat báikkálaš luondduriggodagaid ja ságaškuššat mo daid sáhtta geavahit guoddevaš láhkai.</p>	<p>Oahppat mo galgá luonddus láhttet.</p> <p>Oahppat man láhkai elliid vuostá galgá leahkit.</p> <p>Diehtit man láhkai galgá sirret doabbariid.</p> <p>Oahppat gosa šaddet ja mii geavvá doabbariiguin.</p> <p>Oahppat man láhkai doabbariid sáhtašii ođđasit geavahit.</p> <p>Diehtit mii guoddevašovdáneapmi lea.</p> <p>Diehtit makkár váikkuhusat nuoskkideapmi buktá.</p>	<p>Luonddu dukti 3-4 s. 38-39</p> <p>Gaia 4: «Vi tar vare på naturen og dyr» s. 36-47</p> <p>Luonddu dukti 3-4 s. 36-37</p> <p>Gaia 4: «Kildesortering og kretsløp» s.56-72</p> <p>Learnlab neahttaresursa: Er søppel bare boss? (3-4)</p> <p>Learnlab neahttaresursa: Bærekraftig utvikling – Fra cash til trash (3-4).</p> <p>Learnlab neahttaresursa: Bærekraftighet – Å forurense (3-4)</p> <p>Eará resurssat: Skolen fra cappelen damm: https://skolenmin.cdu.no/</p>
<p>Suokkardit ja buohtastahttit iešguđetlágan ealli- ja šaddošlájaid heivehemiid birrasii ja ássansajiide ja ságaškuššat manne muhtun šlájat jávket.</p>	<p>Diehtit mii šládja lea.</p> <p>Máhttit mitalit manne muhtin šlájat leat jávkan.</p>	<p>Gaia 4: «Dyr som ikke finnes mer» s.16-35</p> <p>Learnlab neahttaresursa: Hvorfor dør noen arter ut? Om å diskutere årsaker før og nå. (3-4)</p>

	<p>Diehtit mii siepman lea ja man láhka siema sirdašuvvá.</p> <p>Oahppat mo šattut heivehit iežaset jáhkoáiggiid mielde.</p>	<p>Gaia 4: Plantene gjennom året s. 6-14</p>
<p>Buohtastahtit áicanmodeallaid ja ságastallat manne mii geavahit modeallaid luonddufágas.</p> <p>Suokkardit teknologalaš vuogádagaid mat leat biddjon oktii iešguđet osiiguin, ja válddahit mo oasis doibmet ovttas.</p>	<p>Máhttit mitalit mii teknologiija ja energiija lea.</p> <p>Máhttit buktit ovdamearkkaid dinggaide mat dárbašit energiija.</p>	<p>Learnlab neahttaresursa: Hvordan virker egentlig en klokke? (3-4)</p>
<p>Hábmet ja ráhkadit buktaga gáibáduspesifikašuvnna vuođul.</p> <p>Suokkardit ja válddahit mo muhtun ávdnasat sáhttet rievdat go seaguhuvvojit eará ávdnasiiguin.</p> <p>Suokkardit áiccahahti sturrodagaid nugo leavttu ja temperatuvrra ja čatnat daid energiijii.</p> <p>Ságastallat mii energiija lea, ja suokkardit iešguđetlágan energiijagálduid.</p>		<p>Learnlab neahttaresursa: Kroppen din – musklene (3-4)</p> <p>Eará resurssat: Skolen fra cappelen damm: https://skolenmin.cdu.no/.</p>
<p>Ságastallat sohkaileid ovttaláganvuođaid ja erohusaid, sohkaileidentitehta ja olbmuid reproduksuvnna.</p> <p>Válddahit mo deahkit ja dákeriggi doibmet, ja čatnat dán lihkaeapmái.</p>	<p>Máhttit ja áddet mo rumaš ahtanuššá/rievdá</p> <p>Oahppat mo rumaš sáhtta reageret</p> <p>Oahppat iešguđetlágan dovdduid birra</p>	<p>Gaia 4: Rumaš ja dearvašvuohta s. 142-160.</p>

<p>Válddahit rupmaša olggut várjaleami funkšuvnnaid ja ságastallat mo dat suddje dávddaid vuostá.</p> <p>Ságastallat mii fysalaš ja psyhkalaš dearvvašvuohta lea, ja ságaškuššat mo eallinvuohki ja loaktin čuohcá dearvvašvuhtii</p>	<p>Diehtit masa ja man láhkai rumaš geavaha dehkiid.</p>	<p>Learnlab neahttaresursa: Kroppen din – musklene (3-4).</p>
<p>Geavahit sámegiell doahpajiid válddahit iežas áicamiid muohttagis, jieŋas ja siivvus.</p> <p>Suokkardit ja válddahit čázi birrajohtima ja čilget manne čáhci lea nu dehálaš eallimii eatnamis.</p>	<p>Oahppat muhtun ráje namahusaid muohttagis.</p> <p>Diehtit ahte čáhci gávdno sihke stádis, gássa ja golgi hámis.</p> <p>Máhttit mitalit manne čáhci lea nu dehálaš eallimii eatnamis.</p> <p>Máhttit mitalit man láhkai čázi birrajohtin doaibmá.</p>	<p>Learnlab neahttaresursa: Ráhkadit jurddakárta-čállit girjjáža</p> <p>Luonddu dutki 3-4 s. 90-99 “Dutkat čázi golbma iešvuođa: gássa-, stádis ja golgihápmi”.</p> <p>Learnlab neahttaresursa: VANNVittig viktig (3-4)</p>
<p>Addit ovdamearkkaid buori elliidčálgui ja geavahit vásáhusaid ja sámi mitalusaid reflekeret mo elliid dárbuid sáhtta áimmahuššat.</p>	<p>Oahppat mo galgá luonddus vánddardit ja láhttet.</p> <p>Oahppat man láhkai elliid vuostá galgá Leahkit.</p> <p>Máhttit buktit ovdamarkka mii buorre elliidčálgu sáhtta leat.</p>	<p>Gaia 4: «Vi tar vare på naturen og dyr» s. 36-47</p> <p>Learnlab neahttaresursa: Dyrevelferd (3-4)</p> <p>Eará ressursat: Skolen fra cappelen damm: https://skolenmin.cdu.no/</p>

	.	
--	---	--